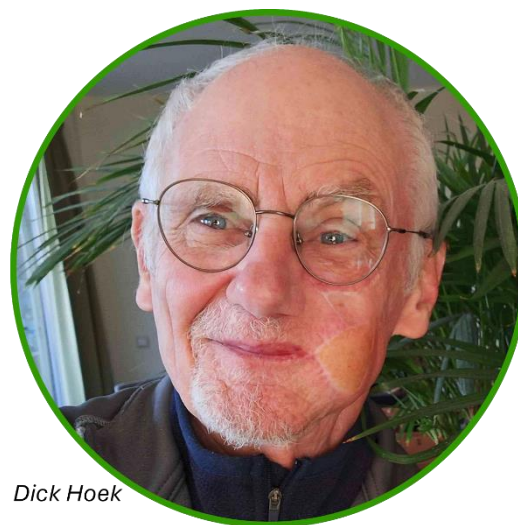

Natuur- en Vogelwacht Rotta

De natuur in het Rotta-gebied 2024

- alle waargenomen soorten -

Dick Hoek

Dit verslag kon alleen tot stand komen dankzij de vele waarnemers die hun ervaringen wilden delen. Iedereen die dit overzicht mogelijk maakte: hartelijk dank! Voor het vogeloverzicht wil ik graag Garry Bakker, Cor van de Lustgraaf, Cor Noorman en Maurice van Veen bedanken voor aanvullingen en verbeteringen.

Bergschenhoek, maart 2025

In dit verslag wordt aandacht besteed aan alle waargenomen soortgroepen in het Rotta-gebied in 2024. Bij vogels weten we vaak precies welke soorten er in een gebied voorkomen, vaak weten we zelfs hoeveel, wanneer ze b.v. uit het zuiden weer terugkeren uit hun overwinteringsgebied om hier te broeden en wanneer ze weer vertrekken. Ook is het vaak duidelijk of ze een goed broedseizoen hadden en of de lange termijn trend positief of negatief is.

Van de andere organismen is vaak veel minder bekend, maar ook hiervan groeit de kennis en belangstelling. Van libellen, dag- en nachtvlinders, zoogdieren, planten, mossen en korstmossen worden steeds meer waarnemingen geregistreerd door meer waarnemers. Vaak gebeurt dit in een landelijk onderzoekkader (o.a. in samenwerking met Floron en de Vlinderstichting) maar ook als eenmalige waarneming via rotta.waarneming.nl. Ook in kleine en intensief onderzochte terreinen als b.v. het Koornmolengat valt er nog nieuws te ontdekken. Daar werden dit jaar voor het gebied 33 nieuwe soorten ontdekt.

1. vogels

Via de site rotta.waarneming.nl werden het afgelopen jaar in het werkgebied van Rotta 3.235 (exclusief exoten, naar schatting meer dan 500) (2022: 3.374, inclusief exoten) soorten gemeld. Het onderstaande overzicht is hoofdzakelijk op deze site gebaseerd. Een deel van de waarnemingen is nog niet gevalideerd; d.w.z. dat 'deskundigen' (validatoren) de waarnemingen nog niet beoordeeld hebben of de determinatie juist is. Sommige soorten zijn moeilijk in het veld te determineren en uitsluitend op naam te brengen met hulp van b.v. van een microscoop.

Van de in het Rotta-gebied 3.415 ingevoerde soorten (zonder exoten) zijn er 216 vogels en ongeveer 20 soorten exoten. Het onderstaande overzicht is aangevuld met waarnemingen van het BMP-project van Sovon en waarnemingen van de site trektellen.nl. Het afgelopen jaar was recordwarm, heel nat en somber. Van onze nationale vogel, de *grutto* vlogen er landelijk gezien weer weinig kuikens uit, naar schatting zo'n 4.000. Te weinig om de Nederlandse populatie in stand te houden. Door het intensieve agrarische gebruik zijn de overlevingskansen voor de jonge vogels klein. Maar ook in veel natuurgebieden was het aantal uitgevlogen jongen gering door het natte voorjaar (weinig actieve insecten) en waren er weinig muizen waardoor muizeneters eerder overschakelden op jonge weidevogels. Vogels blijven de populairste groep onder de waarnemers in het Rotta-gebied. Er werden één nieuwe soort voor het gebied waargenomen: de *noordse stern*.

Broedvogels

De bekende *toendrarietgans* was ook in 2024 nog steeds in de Eendragtspolder aanwezig. De vogel werd voor het eerst waargenomen op 2 augustus 2017 en was herkenbaar door een hangende (gebroken?) rechtervleugel. Vaak werd hij gezien in gezelschap van *grauwe ganzen* en *soepganzen*. In april 2023 was hij gepaard met een *grauwe gans* in gezelschap van zeven pullen. Op 16 augustus 2023 bleek de vogel, soms bijgenaamd Henk, verrassenderwijs voor het eerst weer in staat om te vliegen. Ook in 2024 bleef de vogel herkenbaar aan een wat moeizame vlucht, maar werd niet met jongen gezien.

Duidelijke aanwijzingen voor broedgevallen van *bergeenden* zijn schaars. Er werden slechts twee paar met donsjongen gezien. In de Voorofsche polder en de Eendragtspolder werden gedurende het broedseizoen wel smienten gezien, maar er waren geen duidelijke aanwijzingen voor broedgevallen. Dit geldt ook voor *pijlstaarten* (met een waarneming op 1 juni in de Groenzoom) en *wintertalingen* (met waarnemingen in de Groenzoom en de Eendragtspolder). Op 20 mei werd rond de roeibaan een vrouw *krooneend* met zeven donsjongen gezien. Meldingen van territoriale *zomertalingen* kwamen uit de Groenzoom en de Eendragtspolder (rond de roeibaan en in het Plasdrasgebied).

Minstens twee paar *patrijzen* wisten jongen groot te brengen in ons gebied. Roepende *kwartels* werden gemeld uit polder De Wilde Veenen, Zuidplaspolder en Eendragtspolder West. Roepende *water-rallen* werden gedurende de broedtijd gemeld uit de noordrand van de Zevenhuizerplas, rond de roeibaan en in het Plasdrasgebied, de Groenzoom en de Wiebertjes. Op 13 mei was een baltende *kwartelkoning* kort aanwezig in Nesselande. Langduriger was deze soort in Polder de Wilde Veenen aanwezig: van 13 mei tot 30 mei werd hij gehoord en soms ook gezien. Daarna was er nog een waarneming op 22 september met een eerste-jaarsvogel in de Zuidplaspolder. Tweemaal werd een *porseleinhoen* gehoord in de Groenzoom: op 24 mei in de Bergboezem en op 3 juni in de Nieuwe Droogmaking.

Porseleinhoen © Fred van der Poel

Kwartelkoning © Martijn de Jong

In de Groenzoom werden minstens twee paar *stelkluten* met jongen gezien. In de Eendragtspolder waren enkele doortrekkende vogels aanwezig na het broedseizoen. Van de *kluut* werden minstens 23 nesten in de Nieuwe Droogmaking van de Groenzoom geteld. Ook waren er nog minstens twee nesten in de Zuidplaspolder - Noord op een bouwterrein. Op minstens vijf verschillende plaatsen werden er sterke aanwijzingen gevonden voor een broedgeval van *kleine plevieren*. In de meeste gevallen broedden de vogels op tijdelijk schaars begroeid terrein waarop gebouwd zal worden.

Het beheer van de Bergboezem is speciaal afgestemd op de weidevogels. Het waterpeil is daarom vorig jaar in de broedtijd verhoogd maar de resultaten vielen nog tegen. In de Nieuwe Droogmaking

was het broedsucces van weidevogels als *grutto*, *kievit* en *tureluur* aanmerkelijk beter. Waarom is nog niet duidelijk. Andere gebieden waar de *grutto* gebroed heeft zijn: de Bergboezem, de Groenzoom bij Pijnacker, de Eendragtspolder en de Zuidplaspolder-Midden. In de Voorofsche Polder bij Waddinxveen werden op 28 maart 235 vogels geteld op een slaapplaats. Dit is de grootste groep die ons gebied is genoteerd. Andere belangrijke pleisterplaatsen zijn de Nieuwe Droogmaking met 160 vogels op 26 maart en de Bergboezem met 139 vogels op 28 maart. Een deel van deze vroege vogels behoren tot de ondersoort *islandica*, die op IJsland en in noord-Noorwegen broeden. Eerste-kalenderjaar vogels verzamelden zich in de Voorofsche Polder op 11 juli (ca. 59 vogels) en in de Nieuwe Droogmaking werden 13 jonge vogels gezien. *Kieviten* waren in de broedtijd aanwezig in 50 km-hokken; *tureluurs* in 21 km-hokken.

Visdieven hebben gebroed rond de roeibaan, op de eilandjes in de Nieuwe Droogmaking (op 24 mei 30 pullen) en op de kunstmatige eilandjes in de Klappolder-zuid en in het Plasdrasgebied. Ook werd er waarschijnlijk op daken gebroed met zes alarmerende vogels op 22 mei boven een plat dak langs de Ringdijk bij de Bergse Achterplas. Op drie plaatsen werden *kokmeeuwen* geteld: de kunstmatige eilandjes in de Klappolder-zuid telde 42 bezette nesten, op de kunstmatige eilandjes in het Plasdrasgebied waren het er 36 en op de eilandjes in de Nieuwe Droogmaking waren ruim 90 nesten bezet. De grote kolonie rond de roeibaan en de dakbroeders zijn niet geteld. *Zwartkopmeeuwen* werden wel gedurende het broedseizoen waargenomen, maar er waren geen aanwijzingen voor een broedgeval.

Twee waarnemingen werden gemeld van op daken broedende *kleine mantelmeeuwen*. Op 14 juni werd een volwassen vogel met twee pullen gezien op een bedrijventerrein in Bleiswijk en op 24 juni een volwassen vogel met eveneens twee pullen langs de Ringdijk bij de Bergse Achterplas. Van de *ooievaar* werden drie bezette nesten geteld: in de Groenzoom, het Ommoordse Veld en het Plaswijkpark in Hillegersberg.

Ons gebied kent sinds jaren twee aalscholverkolonies: in het Koornmolengat en in de Plas van Poot bij Zoetermeer (65 nesten, het hoogste aantal ooit). In het Koornmolengat blijft het aantal bezette nesten dalen en was dit jaar met 45 nesten het laagste sinds 2003. Dat lijkt de laatste jaren vooral te maken te hebben met een slechte conditie en afname van het aantal geschikte nestbomen.

Minstens vier paar *lepelaars* broedden weer in de blauwe reigerkolonie op een van de eilandjes in de Zevenhuizerplas. Het aantal territoria van *roerdampen* in ons gebied was groter dan ooit. Naar schatting waren er vijftien territoria. In en rond het Bentwoud werd het aantal op vijf geschat. Nu waren ook in de kleinere rietvelden zoals in het Hoeks moerasbosje en de Klappolder-zuid bezet. Bij het Koornmolengat werden regelmatig twee vrouwtjes *woudaap* gezien, maar het kwam niet tot een broedgeval. Dat gold ook voor de noordoever van de Zevenhuizerplas, waar een roepend mannetje weer snel vertrokken was. In de Groenzoom werd eenmaal een *woudaap* gezien. De grootste *blauwe reiger*kolonie was ook nu weer aanwezig op de eilandjes langs de westoever van de Zevenhuizerplas. Hier werden 69 nesten geteld. Andere getelde kolonies zijn Lage Bergse Bos, (op vier verschillende locaties, in totaal 17 nesten) Berkel en Rodenrijs-noord: 16 nesten, de Plas van Poot 22, Koornmolengat negen, bij de Bergboezem zes en in Hillegersberg langs de Straatweg zeven. Van de andere kolonies (o.a. in het Gouwebos) zijn geen gegevens bekend.

Roerdomp © Lien van Gaal

Het aantal territoria van *haviken* bleef gelijk aan vorig jaar: twee in het Bentwoud, net ten zuiden van het Bentwoud (Land van Belofte), op het Pekland en twee bezette nesten op de Vogeleilandjes in de Zevenhuizerplas. Een daarvan zal maar weinig regelmatige bezoekers van de Zevenhuizerplas zijn ontgaan. Er werden drie territoria van *bruine kiekendieven* vastgesteld: in het Bentwoud, het Hoge Bergse Bos en in de Eendragtspolder. *Ransuilen* werden gedurende de broedtijd in 15 km-hokken¹ waargenomen, o.a. uit Zuidplaspolder Noord, Bentwoud, Hoge Bergse Bos, Zuidpolder van Berkel en Rodenrijs en Koornmolengat. Uit 22 km-hokken werden roepende *bosuilen* gemeld; onder meer uit het Bentwoud, Gouwebos, Lage Bergse Bos, Hoge Bergse Bos, Schiebroeksepark,

Bruine kiekendief © Johannes Luiten

¹ Een **kilometerhok** is in Nederland een vierkant gebied van 1 × 1 kilometer. Kilometerhokken worden gebruikt voor het in kaart brengen van de biodiversiteit van een gebied en voor het maken van verspreidingskaarten van dier- en plantensoorten.

Koornmolengat en rond de Zevenhuizerplas.

Er zijn het afgelopen jaar meer *ijsvogels* waargenomen dan ooit. In het begin van de broedtijd (telrichtlijn Sovon 15 maart- 15 mei) werden uit 43 km-hokken ijsvogels gemeld. In 2023 waren dit slechts 23 km-hokken en dit was al het hoogste aantal sinds minstens tien jaar. Zekere broedgevallen vonden plaats o.a. in het Schiebroeksepark, Nieuwe Droogmaking, Benthuizer Zuidpolder en op de Vogeleilandjes in de Zevenhuizerplas. Hoeveel *boomvalken* er in ons gebied gebroed hebben is moeilijk in te schatten. Het paar in een hoogspanningsmast in de Eendragtspolder bracht een jong groot. Waarnemingen gedurende de broedtijd kunnen wijzen op een territorium rond de Bergboezem. *Baardmannen* zijn in de broedperiode slechts waargenomen in de Noordrand van de Zevenhuizerplas en in het Plasdrasgebied. Buiten de broedtijd zijn waarnemingen bekend van de eilandjes rond de roeibaan en de Klappolder-zuid.

De volgende kolonies van de *oeverzwaluw* zijn doorgegeven: Zoetermeer Oosterheem: 10 bezette nesten, Nessebos: 6, Vogeleilandjes: 60, Wiebertjes: 17, Boterdorpsche polder west: 30 en 7. Van de *huiszwaluw* zijn 11 bezette nesten langs de van Waningstraat in Bleiswijk en 15 bezette nesten langs de Kruisweg bij Zoetermeer doorgegeven. Ook dit jaar vormden de kern van Moerkapelle en de Kruisweg weer het belangrijkste bolwerk: er werden 199 bezette nesten geteld.

Cetti's zanger was in de broedperiode in 54 km-hokken aanwezig. Belangrijke broedgebieden zijn de Noordoever Zevenhuizerplas, het Plasdrasgebied en de Groenzoom. De Wiebertjes kende maar liefst 9 territoria. In het uitgestrekte Bentwoud werden aan de rand slechts 1-2 territoria geregistreerd. In tegenstelling tot snor en sprinkhaanzanger vestigt de Cetti's zanger zich nu ook in geschikte territoria in stedelijk gebied. Zo werden in de wijk Hillegersberg-Schiebroek van Rotterdam 5-6 territoria geregistreerd. Ook zijn territoria vastgesteld op overhoeken langs spoor- en metrolijnen. De *snor* werd in de broedtijd in 18 km-hokken waargenomen met als belangrijkste gebieden de noordoever van de Zevenhuizerplas, het Plasdrasgebied, rond de roeibaan, de Voorofsche Polder en de nieuwe Droogmaking in de Groenzoom. Naar schatting waren er zo'n 20-25 territoria in ons gebied aanwezig. Snorren broeden vooral in natte rietlanden. De *sprinkhaanzanger* werd uit 15 km-hokken in de broedtijd gemeld. Het Bentwoud vormt hier het belangrijkste bolwerk. Deze soort heeft een voorkeur voor wat drogere omstandigheden, waaronder ruigten en verruigde rietlanden.

Al sinds 2010 worden *boomklevers* regelmatig in het Lage Bergse Bos gezien. De laatste jaren is dit de enige plek in ons gebied waar ze broeden. In de periode 2012- 2021 waren ze ook in het Gouwebos broedvogel. Ogenschoonlijk vormen nu nog zowel het Gouwebos als b.v. de Bleiswijkse Zoom geschikt broedgebied, maar buiten het Lage Bergse Bos blijft de *boomklever* een schaarse, onregelmatig voorkomende soort. Van de *grauwe vliegenvanger* zijn uit de broedperiode slechts twee waarnemingen bekend, van de Vogeleilandjes in de Zevenhuizerplas. De soort is ook als doortrekker schaars, al vindt veel van deze trek 's nachts plaats. Het Bentwoud blijft het belangrijkste bolwerk voor de *nachtegaal*. Op meer dan tien verschillende plaatsen werden meerdere keren zingende vogels gehoord. In de Bleiswijkse Zoom werden twee territoria vastgesteld.

Boomklever © Maurice van Veen

Ook voor de *roodborsttapuit* vormt het Bentwoud het belangrijkste bolwerk, waar de soort gedurende de broedtijd werd waargenomen in 15 km-hokken. Daarnaast zijn territoria vastgesteld in de Schiebroekse Polder en de aangrenzende Zuidpolder, in de terreinen die in beheer zijn bij Natuurmonumenten. Eenmalig zijn zingende vogels waargenomen in het Ommoordse Veld, de Voorofsche polder en het Hoge Bergse Bos.

Ringmussen werden gedurende de broedtijd in 14 km-hokken waargenomen. In 2020 waren er nog waarnemingen in de broedtijd uit 29 km-hokken, maar de kans is groot dat de soort is onderteld. Op 20 en 21 april en op 7 en 22 mei werd op dezelfde plaats in de polder Achterof ten zuiden van het Bentwoud een baltsende *graspieper* waargenomen. Het enige gebied waar *appelvinken* regelmatig in de broedtijd zijn gezien is het Bentwoud. Alle andere waarnemingen in de broedtijd betreffen overvliegende vogels.

Winter- en trekvogels, dwaalgasten.

Solitaire *rotganzen* werden gezien van 6 januari tot 7 april in de Bergboezem. *Wilde zwanen* vlogen in een groep van maar liefst 52 vogels boven de Bergboezem noordoostwaarts op 12 februari. Twee juveniele vogels verbleven vanaf 17 november tot 2025 in de Eendragtspolder. *Kleine zwanen* werden uitsluitend overvliegend waargenomen, in januari en november. *Witoogenden* verbleven van 24 oktober tot 15 december in het Bentwoud (een juveniel vrouwtje) en op 27 oktober en verschillende dagen in december in het Plasdrasgebied (een adult mannetje). Op drie plaatsen werden *toppers* gezien: in de Nieuwe Droogmaking op 27 januari, van 6 februari tot 4 maart

Wilde zwanen © Abdelhamid Attaghzaoui

Topper © Sjaak en Ria

in Waddinxveen - Triangel e.o. en in het Plasdrasgebied op 2 februari, 1 december en 27 december. *Brilduikers* waren te zien op de Zevenhuizerplas, rond de roeibaan, de Rottemeren, de Bergsche plassen en het Plasdrasgebied. Een man *middelste zaagbek* werd 3-4 januari rond de roeibaan en twee vrouwen werden van 21- 25 januari vooral op de Zevenhuizerplas gezien. Ook was hier op 29 maart nog een vrouw aanwezig. Tussen 8 en 12 maart vlogen verschillende groepen *kraanvogels* over op weg naar hun broedgebieden in het noordoosten. De grootste groep telde 31 vogels en werd op 9 maart gezien.

Op de roeibaan was van 27 januari tot 7 februari een *kuifduiker* aanwezig. Op 18 november werd er weer een gezien. Op de Zevenhuizerplas werd een *kuifduiker* op 9 februari en 29 maart opgemerkt. *Geoorde futen* waren talrijker en langduriger aanwezig. Van 4 januari tot 26 mei werden er maximaal zes waargenomen op de Zevenhuizerplas, langs de roeibaan, in het Plasdrasgebied en de Nieuwe Droogmaking. Daarna waren er waarnemingen op 21 juli, 6 augustus en 19 september. Van 4 oktober tot het einde van het jaar waren er weer maximaal zes vogels aanwezig op de eerder genoemde plaatsen.

Een *zwarte ibis* overleefde de jaarwisseling en werd nog tot 8 januari gezien in de Eendragtspolder. Op 25 juli was een exemplaar kortstondig aanwezig rond de roeibaan. Op 31 augustus streek een groep van 8 vogels neer bij de roeibaan, waarna zeven vogels vertrokken en al een half uur later werden opgemerkt bij Numansdorp. De achterblijvende vogel werd al snel vergezeld door een tweede exemplaar en het duo bleef in de Eendragtspolder en bij de Zevenhuizerplas tot 8 oktober. Regelmatig werden op verschillende plaatsen *koe-reigers* gezien. Tussen 20 maart en 22 december werden elke maand meerdere *purperreigers* gezien, het merendeel op doortrek. Aan het einde van het jaar was er nog steeds een juveniele vogel aanwezig in de Eendragtspolder. Tussen 20 april en 4 oktober waren er acht meldingen van *silverplevieren*, vaak overvliegende vogels. In de Eendragtspolder (rond de roeibaan en in het Plasdrasgedeelte) werden ook enkele vogels aan de grond gezien.

Purperreiger © Niels Andeweg

Vanaf de trektelpost Schravenwildertpad werd op 28 augustus een zuidwaarts vliegende *morinelplevier* gehoord en gezien. Dit is de enige waarneming van het afgelopen jaar. De zeer zeldzame *poel-snip* verbleef in een braak liggend veldje in de Zuidplaspolder-Noord op 15-16 september en verblijdde een groot aantal waarnemers. Van deze broedvogel van onder meer Oost-Polen en Noorwegen is uit ons gebied één eerdere, onzekere waarneming bekend van 5-6 april 2010 uit Bergschenhoek.

Het voorkomen van *steenlopers* is in ons land vrijwel beperkt tot zoute en brakke gebieden. Toch is de soort in ons gebied een bijna jaarlijkse, zeldzame doortrekker. Op 1 september zat er een langs de roeibaan, gevolgd door een groepje van vijf de volgende dag. *Kanoeten* werden langs de roeibaan gezien op 25 juli, 6 en 28 september. *Kleine strandlopers* waren talrijker: de eerste waarneming uit de Bergboezem was op 17 maart, de laatste op 25 september langs de roeibaan. Daarnaast werd deze soort gezien in de Voorofsche polder (Waddinxveen), de Voorafsche Polder (Berkel en Rodenrijs) en in het Plasdrasgebied. In de Nieuwe Droogmaking was de vanouds bekende slaapplek van *wulpen* van januari tot maart en van augustus tot het einde van het jaar in gebruik. In februari werd een maximum van 550 vogels geteld.

De onvolwassen *grote burgemeester* was nog tot 25 januari op de Zevenhuizerplas aanwezig. De vogel werd voor het eerst gezien op 15 december 2023. *Dwergmeeuwen* werden waargenomen van 17 maart tot 27 augustus met als maximum 9 vogels op 20 april rond de roeibaan. Voor ons gebied was de *noordse stern* de enige nieuwe soort dit jaar. De vogel in adult zomerkleed werd van 20 tot 24 april gezien langs de roeibaan. Maximaal twee *witwangsterns* in zomerkleed waren op verschillende momenten van 20 juli tot 11 augustus aanwezig op en rond de roeibaan. Ook in de Nieuwe Droogmaking in de Groenzoom was op 20 juli een vogel kort aanwezig. Een record aantal *zwarte sterns* lieten zich zowel op de voorjaars- als najaarstrek zien. De eerste werd gemeld op 7 april; de laatste op 6 september. De vogels foerageerden voornamelijk op de Rottemeren en op en rond de roeibaan. Op 3 mei werd een maximum aantal van 48 ex. bereikt.

Een *steppekiekendief* vloog op 2 mei over de telpost Schravenwildertpad bij Waddinxveen naar het zuidwesten. Op 25 mei werd aan de rand van de Bergboezem een zuidwaarts vliegende *grauwe kiekendief* waargenomen. Driemaal werd afgelopen jaar een *rode wouw* gezien : op 11 februari boven de Zuidplaspolder, op 9 maart bij Moerkapelle en op 18 april boven Schiebroek. Er waren drie waarnemingen van overvliegende *zwarte wouwen*: op 27 april boven Waddinxveen en het Bentwoud, op 30 april boven de Rottemeren en op 12 mei boven weer boven het Bentwoud. Sinds 2016 worden er jaarlijks *zeearenden* gezien. Het afgelopen jaar vlogen er twaalfmaal een tot twee zeearenden over. Op 10 april zelfs drie gelijktijdig.

Zeearend © Eline de Gelder

In het Plasdrasgebied waren in de eerste twee weken van het jaar twee *velduilen* aanwezig. Later waren er nog waarnemingen in februari en maart uit het zelfde gebied. Ook elders werd af en toe een *velduil* gezien, o.a. in het Bentwoud. Minstens één *bijeneter* werd overvliegend waargenomen op 30 mei ten zuiden van het Bentwoud.

Velduil © Stefan van de Langeberg

Naast twee onzekere waarnemingen is er een zekere waarneming op 8 september van de *roodpootvalk*, boven Waddinxveen oostwaarts vliegend. Op verschillende plaatsen werden *smellekens* gezien, in twee perioden: van 7 januari tot 12 april en van 31 augustus tot 30 december. Het gehele jaar door werden *slechtvalken* gezien, maar er waren geen aanwijzingen voor broeden in ons gebied.

Van 28 april tot 26 mei werden vijfmaal *wielewalen* gezien en gehoord. Er waren geen aanwijzingen voor een broedgeval. In de Hennipgaarde werd op 5 oktober een *klapekster* waargenomen en gefotografeerd. Op 31 mei was een *grauwe klauwier* aanwezig in de Nieuwe Droogmaking. In het Bentwoud werd een vrouwtje gezien op 7 juni. Van 6 tot 10 april foerageerden *roeken* (met een maximum van tien) in de Eendragtspolder-West. Daarna werden nog enkele overvliegende vogels gezien op verschillende plaatsen tot 7 mei.

Er was dit jaar slechts één zekere waarneming van een *zwarte mees* (doortrekker in ons gebied) op 21 oktober langs de A20, bij de Gouwe. Een onbevestigde waarneming van 7 mei (zonder nadere details) kwam uit Schiebroek. De soort gaat als broedvogel in naaldbossen al tientallen jaren achteruit en wordt ook in ons gebied steeds minder gezien. Hier waren er in 2012 nog 40 waarnemingen van 138 vogels. Baardmannetjes broeden al jaren in de rietvelden langs de noordoever van de Zevenhuizerplas en in de aangrenzende Eendragtspolder. Daarbuiten worden ze zelden gezien: in het afgelopen jaar was er slechts een waarneming van twee vogels op 28 december uit de Klappolder-zuid.

Van 20 januari tot 13 maart was een groep van maximaal veertien *boomleeuweriken* aanwezig op een braakliggend terrein in Waddinxveen. In het najaar werden vanaf 3 oktober tot 3 november vrijwel uitsluitend overvliegende vogels waargenomen. Van 24 september tot 24 oktober werden er weer op verschillende plaatsen *bladkoningen* waargenomen. Een zeer zeldzame *bruine boszanger* was kort ter plaatse bij de Bergboezem op 10 oktober.

Eerste-kalenderjaar *waterrietzangers* waren op 2 en 15 augustus aanwezig in het Plasdrasgebied. Sinds 2018 is deze soort een jaarlijks terugkerende doortrekker, vrijwel altijd in augustus en vrijwel altijd in het in het Plasdrasgebied, waarbij een toegenomen waarnemersinspanning om de soort te vinden ongetwijfeld een rol speelt. Het is een van de meest bedreigde zangvogels van Europa. De eerste zingende *grote karekiet* was vanaf 2 mei aanwezig langs de Lange Vaart en bleef nog tot in juni op

verschillende plaatsen hier en langs de Rotte. Een ongepaarde vogel zong langdurig van 4 mei tot 29 juni op verschillende plaatsen in de Groenzoom. Op 5 mei werden twee zingende vogels op korte afstand van elkaar gehoord en gezien. Een andere zingende, solitaire vogel zat enkele dagen in het Plasdrasgebied.

Grote lijsters werden in het voor- en najaar gezien, van 8 tot 14 maart en van 15 september tot 10 november. Tijdens de voorjaars trek werden van 4 tot 30 april *beflijsters* op verschillende plaatsen gezien, vooral in het Bentwoud. De najaars trek was zoals gewoonlijk minder zichtbaar: in totaal werden zes vogels waargenomen, op 15 en 18 oktober en 3 november. In het voorjaar werden tweemaal *bonte vliegenvangers* gezien: op 30 april in Wadinxveen en op 4 mei een zingende vogel in het Bentwoud. In het najaar waren er aanmerkelijk meer meldingen: van 12 augustus tot 20 september: het ging om zeker dertien vogels.

Beflijster © Garry Bakker

Er was een melding van twee *grote piepers* op 24 september uit de Nieuwe Droogmaking. *Boompiepers* worden vooral op voor- en najaars trek waargenomen. De eerste werd op 6 april op de trektelpost Schravenwildertpad gezien, de laatste passeerde op 12 oktober. *Oeverpiepers* zijn echte kustvogels en regelmatig te zien op strekdammen e.d. In het binnenland zijn ze schaars en vaak moeilijk van andere piepersoorten te onderscheiden. Afgelopen jaar werd een onmiskenbare oeverpieper gezien en gefotografeerd. De vogel was van 19-21 maart aanwezig rond de roeibaan. In het najaar werden enkele onzekere oeverpiepers gezien.

Goudvinken werden slechts eenmaal gezien: op 16 oktober vlogen boven de Groenzoom twee vogels zuidwestwaarts. Op 26 oktober vlogen twee *kruisbekken* zuidwestwaarts boven het Bentwoud. *Euro-pese kanaries* waren aanwezig in de Zuidplaspolder-Noord op een braak liggend terrein, met een maximum van drie tot 6 maart. Op 11 april werd nog een overvliegende vogel op de trektelpost Schravenwildertpad gehoord. *IJsgorzen* werden op 15 oktober en 3 november op twee plaatsen gehoord in groepjes overvliegende veldleeuweriken.

2. planten

Het voorkomen van soorten wilde planten wordt steeds meer beïnvloed door aanplant en inzaai. Soms is het moeilijk te bepalen of het wilde planten betreft die zich spontaan hebben gevestigd, of dat het om aangeplante of ingezaaide planten gaat. Aangeplante of ingezaaide planten behoren niet tot wilde planten, ze zeggen niets over de toestand van het milieu. Meestal verdwijnen de ingezaaide planten na enige tijd weer omdat de milieu omstandigheden (bodem, water, (micro)klimaat) niet geschikt blijken te zijn. In enkele gevallen weten ze zich echter te handhaven en zelfs uit te breiden.

Er werden in het totaal 565 soorten (exclusief exoten) vastgesteld. (in 2023: 580 soorten, inclusief exoten) Er werden twaalf nieuwe soorten gevonden o.a. *witte amarant*, *pilzegge*, *zilte rus*, *plat beemdgras* en *groot glaskruid*. De *witte amarant* is inheems in de zuidelijke Verenigde Staten en Mexico en heeft zich, met behulp van de mens, bijna wereldwijd weten uit te breiden. In Nederland is het een vrij zeldzame plant van rivierstranden, langs spoorwegen en op omgewerkte, zandige terreinen. *Zilte rus* werd op twee plaatsen ontdekt: in een 'nieuwe' berm langs de A16 en op een erf langs de Bovenvaart bij de Bergboezem. Waarschijnlijk komt de soort op meer plaatsen voor, maar is voor de bloei niet te onderscheiden van andere nauw verwante russen. *Groot glaskruid* is waarschijnlijk al in de Romeinse tijd aangevoerd. Deze soort is het afgelopen jaar op twee plaatsen gevonden: langs de A20/A16 en op het bedrijventerrein Lansinghage bij Zoetermeer. Het blad werd vroeger als poetsmiddel voor glas gebruikt. *Klein glaskruid* is veel algemener: in ons gebied bekend uit 18 km-hokken en groeit vooral in een stenige omgeving. *Plat beemdgras* wordt ook op kaden en muren gevonden. De soort is nu van één km-hok bekend maar waarschijnlijk algemener en al veel langer aanwezig, maar nooit eerder herkend.

De *zwartsteel* is een zeldzame varen die in 2020 voor het eerst in ons gebied gevonden werd op een kademuur bij Oude Leede. Het afgelopen jaar werd een tweede groeiplaats van deze varen ontdekt: een tuinmuurtje in Hillegersberg. Dit past in het landelijke verspreidingspatroon. De soort was rond

1980 vrijwel verdwenen uit Nederland en beperkte zich tot bosgreppels en holle wegen in Zuid-Limburg. Daarna vestigde de varen zich op meer groeiplaatsen, vooral in het westen van het land op muren. *Klimopbremraap* is een plant zonder bladgroen die parasiteert op klimop soorten. De soort kwam aanvankelijk alleen in Zuid-Limburg voor, maar wordt nu vooral in de Randstad op steeds meer plaatsen gevonden. Afgelopen jaar werd Klimopbremraap op drie verschillende plaatsen ontdekt: in Waddinxveen-Zuidplas, Zoetermeer-Oosterheem en Hillegersberg.

Klimopbremraap © Dick Hoek

Op en langs het tracé van de nieuwe A16 werden weer bijzondere soorten aangetroffen, dankzij de aanvoer van klei en zand uit verschillende streken. In het Lage Bergse Bos boven de tunnelbak leek het in de nazomer plaatselijk op een maisveld met bijbehorende kruiden, o.a. *gingellikruid*. Deze soort is oorspronkelijk afkomstig uit de hooglanden van Oost-Afrika maar nu wereldwijd verspreid. Ook *saffloer*, *alsemambrosia* en *scherm-scheefbloem* werden langs de A16 gevonden. Wanneer de werkzaamheden van de A16 zijn afgerond zullen deze soorten naar verwachting weer verdwijnen.

Saffloer © Dick Hoek

Er werden tien soorten orchideeën in het Rotta-gebied gevonden. Talrijkste zijn al jaren *brede wespenorchis* (in 23 km-hokken) en *rietorchis* (30 km-hokken). De *bijenorchis* is met een opmars bezig. De jaarlijkse telling in de Eendragtspolder leverde meer planten op dan ooit tevoren. Er werden in februari ruim 1.000 rozetten geteld (in 2023: 800). Eind februari is de beste tijd om te tellen omdat lang niet alle planten tot bloei komen en de wel bloeiende planten in mei en juni minder goed opvallen tussen de dan hogere kruiden en grassen.

3. zoogdieren

Er werden 22 (2023: 24) soorten gemeld. Met behulp van een batdetector werden op twee plaatsen (in Ommoord en Hillegersberg) *kleine dwergvleermuisen* waargenomen. Deze voor ons gebied nieuwe soort is pas sinds 1999 als aparte soort erkend en in het veld moeilijk van de algemene *gewone dwergvleermuis* te onderscheiden. Een ree werd twee maal in het Bentwoud gezien. Het is waarschijnlijk het zelfde dier dat al sinds juni 2019 in deze omgeving rond zwerft. *Hermelijnen* werden gezien in veertien km-hokken (2023: 14) o.a. in de Bergboezem, de Zuidpolder en het Plasdrasgebied. De laatste zekere waarneming van een levende *otter* uit ons gebied stamt uit februari 1924, toen een otter op het ijs werd gezien bij het Pekland door 'Veldwachter De Koster'. In 2008 en 2014 zijn dode otters gevonden langs de A12 bij Bleiswijk en Waddinxveen. Levende otters en sporen hiervan worden steeds meer waargenomen bij de Reeuwijkse Plassen. Het kan bijna niet anders of binnenkort wordt er ook een levende otter of sporen daarvan in ons gebied gezien.

hermelijn © Bob Brocken

4. dagvlinders

Bont zandoogje © Dick Hoek

Er werden afgelopen jaar geen nieuwe soorten gemeld. In 2024 werden in totaal 28 soorten gezien (in 2023 : 30). Landelijk gezien was het weer een slecht dagvlinderjaar. Dagvlinders gaan jaar in jaar uit steeds verder achteruit. Dit geldt b.v. voor een nu nog vrij algemene soort als de *kleine vuurvliinder*, die ook in ons gebied steeds minder wordt waargenomen. In het topjaar 2018 werden er 192 ex. doorgegeven, in het afgelopen jaar slechts 47. Bovendien zijn er nu waarschijnlijk meer waarnemers dan in 2018. De talrijkste soorten waren *klein koolwitje*, *atalanta*, *dagpauwoog* en *bont zandoogje*. Van *kleine vos* werden er 304 via waarneming.nl doorgegeven; in 2023: 268 en in 2022 waren dat er 975.

5. nachtvlinders en micro's

witvlakvlinder © Dick Hoek

In 2024 werden er 547 soorten gemeld (2023: 603) Het aantal nieuwe soorten bedroeg 21 (o.a. *zwarte heksenkruidmot*, *gehaakte steltmot* en *Italiaans zandkroeskopje*) maar nog niet alle soorten zijn goed gekeurd. Het meest gemeld werden: *gamma-uil*, *stro-uiltje* en *sint-jacobsvlinder*. Elk jaar wordt er in heel Nederland door de Vlinderstichting op veel plaatsen een nachtvlindernacht georganiseerd. Ook rond het Trefpunt van Rotta werd in dit kader op 5 juli naar nachtvlinders gekeken. Die nacht leverden het smeren met lokzoetstof en verschillende lichtopstellingen 94 soorten op; o.a. *zwart weeskind*, *witvlakvlinder*, *huismoeder* en *prachtmot*. Opvallend was het grote aantal *duikermotten* dat aangetrokken werd door het licht. Het waren er honderden, mogelijk zelfs duizend. Dat is veel als je bedenkt dat duikermotten als vlinder slechts twee dagen leven. Er zijn zowel gevleugelde als ongevleugelde vrouwtjes. Deze laatste leven onder water. In de pluktuin van Natuur-talent in het Schiebroeksepark werden maar liefst 69 rupsen van het zeldzame *vlaskbekuiltje* geteld.

Rups vlaskbekuiltje © Dick Hoek

6. libellen

tengere grasjuffer © Dick Hoek

Het afgelopen jaar werden 30 soorten (in 2023: 28) doorgegeven. Er werden geen nieuwe soorten gemeld. Talrijkste soorten waren *lantaarntje*, *bruinrode heidelibel* en *gewone oeverlibel*. De *tengere grasjuffer* leeft een verborgen bestaan en is vrij zeldzaam, maar 2024 was landelijk gezien een geweldig jaar voor deze kleine libel. Veel locaties waren tijdelijk geschikt door de vele regen en daar maakte de tengere grasjuffer dadelijk gebruik van. In ons gebied was er slechts één waarneming: op 15 augustus in de Klappolder-zuid.

7. reptielen en amfibieën

Er werden 10 soorten (2023: 10) gemeld, waarvan twee exotische moerasschildpadden: *zaagrugschildpad* en *lettersierschildpad*, die in vijftien km-hokken werd aangetroffen. Talrijkste soorten waren zoals verwacht *gewone pad* en *bruine kikker*. *Rugstreppadden* werden gemeld uit twaalf km-hokken, rond Moerkapelle, het Bentwoud, Boskoop en vooral Waddinxveen. Langs de A12 in de Zuidplaspolder werd een *ring slang* aangetroffen. Mogelijk is dit een nakomeling van een oorspronkelijk uitgezette populatie uit Oost-Europa die al geruime tijd in en rond de Reeuwijkse plassen voorkomt.

rugstreppad © Pieter Belo

8. paddenstoelen

Witte kluifzwam © Dick Hoek

gouden vloksteeltje © Theo Strik

In de loop der jaren zijn nu in totaal 765 soorten gemeld. Afgelopen jaar werden er 427 (2023: 345) soorten gezien, waarvan 56 nieuw. Er werden weer veel nieuwe *roestzwammen* ontdekt, minuscule parasieten die groeien op levende planten. Vaak kunnen deze roestzwammen alleen met hulp van een microscoop op naam gebracht worden. Enkele nieuwe soorten zijn: *worstnetwatje*, *gouden vloksteeltje* en *eencellige varkensroest*. De *geschubde inktzwam* was weer één van de meest gemelde paddenstoelen en werd gezien in 68 km-hokken. Andere veel gemelde soorten zijn: *witte kluifzwam*, *zwerminktzwam* en *gewoon elfenbankje*. Het aantal meldingen van een

wurstnetwatje © Hans van Kersbergen

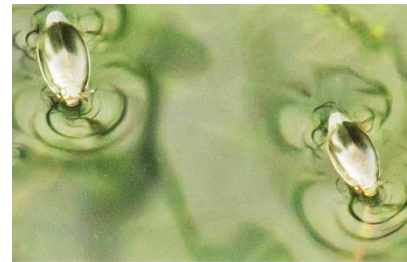
paddenstoelensoort zegt echter vaak meer over de herkenbaarheid dan over de mate van voorkomen. Veel waarnemingen zijn nog niet gecontroleerd.

9. sprinkhanen en krekels

Er werden afgelopen jaar 13 (2023: 13) soorten vastgesteld. Er werden geen nieuwe soorten gevonden. De *grote groene sabelsprinkhaan* werd het meest doorgegeven. Daarnaast werden *veenmol* in (2024: 49 km-hokken, 2023:17) en *struiksprinkhaan* in 2024: 37 km-hokken, 2023:43) veel waargenomen.

10. kevers

Er werden 223 (2023: 202) soorten kevers vastgesteld, waarvan 38 nieuw. Maar veel waarnemingen moeten nog goedgekeurd worden. Meest gemelde soorten waren het afgelopen jaar *elzenhaantje*, *kleine rode weekschild*, *schaakbordlieveheersbeestje* en *zevenstippelig lieveheersbeestje*. Voor het eerst werden er twee soorten schrijvertjes gezien: *plasschrijvertje* en *groot schrijvertje*, beiden in de Eendragsspolder. Deze kevertjes leven op en in het water en bewegen zich in snel draaiende bewegingen over het wateroppervlak. Ze worden soms verward met schaatsenrijders. Dit zijn echter wantsen die op hun poten over het water schaatsen of lopen. Andere nieuwe soorten zijn o.a. *gepunteerde zwartschild*, *brede watertreder*, *roodkopveldmestkever* en de zeer zeldzame *rode soldatenboktor*.

plasschrijvertje © Dick Hoek

11. bijen, wespen en mieren

Er werden 235 soorten gemeld (2023: 207) waarvan 32 nieuw. De *grijze zandbij* was weer in groten getale aanwezig in het kleine insectenreservaat in het Hoge Bergse Bos. Het aantal nesten in de steilwand was moeilijk te schatten, maar liep begin maart in de duizenden. Het zijn wilgenspecialisten die in maart en april stuifmeel verzamelen van wilgen. In het zelfde terrein werd de zeldzame *doornkaakzandbij* aangetroffen. Een andere zeldzame soorten zoals de *gewone kegelbij* en de *moshommel*, werden in het A.M.G. Smidtpark bij Berkel gezien. Andere soorten die hier werden vastgesteld: *geelstaartklaverzandbij*, Het meest werden gemeld: *honingbij*, *akkerhommel* en *weidehommel*. De waarnemingen van mieren zijn nog niet beoordeeld. Er werden het afgelopen jaar acht soorten gemeld, waarvan *wegmier* het meest.

moshommel werkster © Dominic Dijkshoorn

12. vliegen en muggen

In ons gebied zijn er het afgelopen jaar 393 soorten (2023: 331) gezien, waarvan 62 nieuw. Meest doorgegeven werden *blinde bij*, *gewone pendelvlieg* en *snorzweefvlieg*, Deze soorten zijn niet moeilijk te herkennen en zeer algemeen. Nieuwe, zeldzame soorten waren onder meer *stekeldrager*, *zwarte wespblaaskop*, *grote fopblaaskop* en *groen verdrupje*. De landelijk zeldzame zwarte wespblaaskop is een nieuwe soort voor ons gebied, die op het eerste gezicht veel weg heeft van een wesp. Veel soorten zijn nog niet gevalideerd.

13. vissen

tiendoornige stekelbaars © Kjell Nilsen

Er worden al jaren relatief weinig waarnemingen van vissen doorgegeven. Afgelopen jaar zijn er 14 soorten (2023: 15) gemeld. Hieronder zijn twee stekelbaars soorten: *driedoornige* en *tiendoornige stekelbaars*. Beide soorten zijn in ons gebied algemeen en bouwen de mannetjes een nest. Het vrouwtje wordt naar het nest gelokt door middel van baltsgedrag. Na het bevruchten van de eieren bewaakt het mannetje het

driedoornige stekelbaars © Kjell Nilsen

nest. De *tiendoornige stekelbaars* komt vooral voor in kleinere wateren met veel waterplanten zoals sloten. Bij de *driedoornige stekelbaars* worden drie vormen onderscheidende eerste leeft permanent in zoet water. De tweede, trekkende vorm groeit op in zee en plant zich voort in zoet water. De derde vorm leeft permanent in de zee.

14. insecten (overig)

Deze groep bestaat uit o.a. oorwormen, kakkerlakken, papiervisjes, schorpioenvliegen en gaasvliegen. Er werden vorig jaar 57 soorten gezien. (2023: 46) Er werden zeven nieuwe soorten waargenomen, waaronder *Duitse kakkerlak* en, *bleek bruintje*. De *gewone slijkvlieg* werd het meest gemeld. De *gevorkte geelvlek kameel* behoort tot de familie van de kameelhalsvliegen. Dit zijn vliegende insecten, verwant aan de gaasvliegen en met een extreem lange hals. Er zijn drie waarnemingen van deze soort in 2024: Bleiswijkse Zoom, Ommoordse veld en in Waddinxveen.

gevorkte geelvlekkameel © Paul Schrama

15. geleedpotigen

Deze groep bestaat uit o.a. spinnen, pissebedden, duizendpoten en mijten. Er werden 133 (2023: 137) soorten gemeld, waarvan 25 soorten nieuw voor ons gebied. De *neusoproller* werd nieuw gemeld. Het is een warmte minnende oprolpissebed die ook in warme kassen voor komt. Meest gemelde soorten waren: *kruisspin*, *schorsmarpissa* en *rode hooiwagen*. Deze laatste werd pas in 1991 voor het eerst in ons land gevonden, maar is nu al zeer algemeen.

16. mossen en korstmossen

Er werden afgelopen jaar 246 soorten (2023: 208) vastgesteld. Evenals vorig jaar werden er door intensiever onderzoek en toegenomen kennis weer veel (35) nieuwe, vooral korstmossoorten ontdekt. Het Bentwoud ontwikkelt zich voor deze groep tot een ware hotspot. Veel van de nieuwe soorten zijn zeldzaam en alleen onder een microscoop met zekerheid op naam te brengen zoals *vals speldenkusentje* en *bleke peperkorst*. De drie meest gemelde soorten korstmossen waren *groot dooiermos*, *gewoon schildmos* en *gewoon purperschaaltje*. Ze zijn zeer algemeen en, niet onbelangrijk, gemakkelijk te herkennen.

Recht granietmos en *stergranietmos* zijn twee zeer zeldzame bladmossoorten die het afgelopen jaar voor het eerst in ons gebied werden gevonden. Stergranietmos kwam vooral voor op hunnebedden maar is daar nu vrijwel verdwenen. Recht granietmos groeide vooral op kalkarm gesteente maar soms ook op asfalt. De laatste decennia worden steeds meer vondsten gedaan op bomen en struiken, zoals dit jaar in ons gebied. Meest gemelde bladmossen zijn *gewoon dikkopmos* (komt vrijwel overal voor), *gewoon muisjesmos* (vaak op muren, daken en beton) en *gesnaveld klauwtjesmos* dat veel op bomen groeit.

17. wantsen, cicaden en plantenluizen

Kleurige eikenblindwants © Sjaak en Ria

Er werden er 205 soorten gemeld. (2023: 197) *Zuringrandwants*, *groene schildwants* en *vuurwants* werden het meest genoteerd. De lindenspitskop staat nu nog te boek als een landelijk zeldzame soort, maar neemt snel toe. Vooral op zonnige dagen in het voorjaar zijn ze in grote groepen van soms duizenden dieren op de stammen van lindes aan te treffen. Afgelopen jaar werden ze gemeld uit het Gouwebos, Bleiswijkse Zoom, bij het Nessebos en in Hillegersberg. Er werden 25 nieuwe soorten vastgesteld, maar veel meldingen zijn nog niet goedgekeurd. Zekere, nieuwe soorten (met fotobewijs en goed gekeurd) zijn o.a.: *essenprachtblindwants*, *kleurige eikenblindwants*, *bonte dennenschildwants* en *populierenschaduwants*.

18. weekdieren

Totaal 81 soorten, exclusief exoten. Van deze groep schelpdieren (mosselen en slakken) werden 51 (2021: 41) soorten gemeld. Nieuw waren in 2024: *kokkel*, *muiltje*, *glanzende tepelhoren*, *zandslak*, *traktorwieltje*, *langwerpige barnsteenslak* en *zwarte aardslak*. De vondsten van *kokkel* en het *muiltje* zijn opmerkelijk omdat het zout- of brakwater soorten betreft. Van de *kokkel* werden in de Zevenhuizerplas fossiele schelpen in kleibanken aangetroffen tijdens een duik op ca vijf meter diepte. Later werd een lege schelp van deze soort op het strand van Nesselande gevonden. Het *muiltje* is een huisjesslak van zout water. Hiervan werd een aangespoelde, lege schelp aangetroffen langs een waterpartij in Boskoop. Een levende *wijngaardslak* werd gezien op een van de eilandjes in de Zevenhuizerplas. Dit is onze grootste huisjesslak (tot vijf cm) en is in het grootste deel van ons land door mensen geïntroduceerd. Het *tractorwieltje* is een zoetwaterhuisjesslak en werd in Bergschenhoek gevonden. De slak dankt zijn naam aan de scherpe dwarsribben, die op de hoeken als stekels buiten de schelp kunnen uitsteken en daardoor wel wat lijkt op het wiel van een tractor. Meest gemeld werden *zwartgerande tuinslak* en *segrijnslak*. Of deze soorten ook werkelijk behoren tot de meest voorkomende soorten is de vraag. Naaktslakken leven voor ongeveer 90 % in de grond en vallen daardoor nauwelijks op. Ze zijn bovendien voornamelijk s' avonds en 's nachts actief.

19. algen, wieren en eencelligen

Van deze groep werden in totaal elf soorten gemeld. In 2024 waren dit er 6. Ze hebben een weinig opvallend uiterlijk en vaak moeilijk te herkennen. Wieren en algen hebben geen wortels, geen stengels en soms bladeren; algen zijn meestal eencellig. Een bekende familie is die van de kranswieren, meercellige algen die in zoet water leven en wel wat lijken op landplanten. In ons gebied komen verschillende soorten voor. Een hiervan, *groot boomglanswier* is een zeldzame soort die sinds 2010 nog maar van negen vindplaatsen in Nederland bekend is. Een van die vindplaatsen is de Zevenhuizerplas. Zelfs wereldwijd is dit wier zeldzaam en het zwaartepunt van de verspreiding ligt in Nederland.

Bronnen:

- de Jong A. *et al.* 2024. Vogelbalans 2024. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Groot, Hans et al. 2024. Recente meldingen september-oktober 2024. Dutch Birding volume 46 nr. 6 2024. pp 417- 431
- Dick Hoek. 2024. De natuur in het Rotta-gebied in 2023 vogels. pp. 10-14. Aves Visum nummer 167, voorjaar 2024
- rotta.waarneming.nl
- Klaas van der Veen & Henk Jager. 1993. Groot boomglanswier, een opmerkelijke vondst. In Twirre 4 (1) pp. 13-13
- <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
- <https://www.vlinderstichting.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/was-2024-een-goed-vlinderjaar>